

issue today. New direction in this area is the use of drones. This article is devoted to possibilities of their use for the survey of green space settlements.

Researches were held in 2016 on the example of Berezhany adjoining park (Ternopil region.). The field survey and photography overflight of the territory had done by kvadropter Phantom 3 Advanced. As a result of executed works is established that photographing area of horticultural objects with using of drones allows to replace other materials by remote sensing orthophotoplan, to get the best quality and informative materials, as well as to simplify and reduce the cost of the work. Furthermore, this method extends the capabilities of remote sensing on the timing and frequency of research, revealing new possibilities for monitoring and modeling of greenery changes.

The researches allow to do conclusions about the advisability of drones application to the objects Landscape Architecture survey and to receiving of relevant information about them.

Keywords: research greenery, remote methods, Horticulture, UAV, kvadropter.

УДК: 712.253:58]:502.75

ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ІСТОРИЧНИХ ЛАНДШАФТІВ ДЕНДРОПАРКУ «ОЛЕКСАНДРІЯ» НАН УКРАЇНИ

С. І. ГАЛКІН, доктор біологічних наук, старший науковий співробітник
Н. М. ДОЙКО, кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник
Державний дендрологічний парк «Олександрія» НАН України
E-mail: alexandriapark@ukr.net

Анотація. Важливе завдання зі збереження і відтворення фіторізноманіття в Україні, відновлення та реконструкції історичних ландшафтів покладено на дендрологічні парки і парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва. Останніми десятиліттями зафіксовано значне зменшення фіторізноманіття багатьох старовинних парків, погіршення стану історичних ландшафтів унаслідок неналежного догляду та посилення антропогенного впливу. Завданнями наших досліджень було вивчення формування та оцінка сучасного стану ландшафтів старовинного парку «Олександрія» з метою їх збереження. У роботі наведено результати досліджень ландшафтів дендропарку «Олександрія» НАН України за методикою, розробленою Л. І. Рубцовим (1977). Проаналізовано динаміку їхніх змін упродовж XIX та XX століть. Встановлено, що головним типом сучасного ландшафту дендропарку, як і раніше, є лісовий, однак представлений він не головною породою *Quercus robur* L., а самосійними видами деревних листяних порід. Досліджено склад аборигенних ландшафтотвірних деревних видів, динаміку змін видового складу, які відбулися, і тенденції антропогенної трансформації природної фітобіоти на початку XXI ст. На сучасному етапі розвитку дендропарку головним

завданням є збереження вікової діброви шляхом оптимізації стихійно утворених насаджень із листяних деревних порід, своєчасний та якісний догляд за територіями паркового, лучного, регулярного та альпійського типів ландшафту.

Ключові слова: дендропарк, типи садово-паркових ландшафтів, фіторізноманіття, видовий склад, деревна рослинність.

Збереження фіторізноманіття та ландшафтів в історичних об'єктах є однією з найважливіших наукових, економічних і соціальних проблем сучасності. Надзвичайно актуальною ця проблема є й для України.

Важливе завдання зі збереження і відтворення фіторізноманітності та збереження історичних ландшафтів покладено на дендрологічні парки і парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, загальна кількість яких у наш час становить 581 об'єкт. Останніми десятиліттями зафіксовано значне зменшення фіторізноманіття багатьох старовинних парків, погіршення стану історичних ландшафтів унаслідок неналежного догляду та посилення антропогенного впливу.

Дендрологічний парк «Олександрія» Національної академії наук України, створений у 1788 р., є одним із найвідоміших старовинних парків нашої держави. Він розміщений у зоні Правобережного Лісостепу України, на площі понад 400 га, по обидва береги р. Рось.

Мета дослідження – вивчення формування та оцінка сучасного стану ландшафтів старовинного парку «Олександрія» з метою їх збереження.

Завдання: дослідити у хронологічному порядку зміни ландшафтів старовинного парку та визначити головні напрями їх оптимізації.

Матеріали і методи досліджень. Об'єктом досліджень були насадження дендрологічного парку «Олександрія» НАН України. Для оцінки змін паркових ландшафтів використовували метод комплексного аналізу (історико-аналітичний), іконографічний, натурний. Типи садово-паркових ландшафтів визначали за методикою Л. І. Рубцова [7]. Інвентаризацію рослинності парку проводили маршрутним методом. Номенклатуру таксонів приймали згідно з працями С. К. Черепанова [11], С. Л. Мосякіна [12].

Результати дослідження та їх обговорення. Аналіз історичної карти Білої Церкви 1858 р. показав, що парк у минулому займав площу близько 200 га (рис. 1). Основою ландшафту парку «Олександрія», як і багатьох інших старовинних парків України, були вікові дубові насадження [1–3]. Для створення галявин і підготовки території під будівництво споруд на окремих ділянках парку цілеспрямовано видаляли дерева природних видів, у тому числі і *Quercus robur* L., та вводили в склад рослинних угруповань рідкісні на той час екзотичні рослини: *Robinia pseudoacacia* L., *Aesculus hippocastanum* L., *Populus italica* (Du Roi) Moench, *Populus canescens* (Ait.) Smith, *Salix alba* L. 'Vitelliane pendula' та багато інших.

За сучасною типологією садово-паркових ландшафтів Л. І. Рубцова (1977), історичний парк «Олександрія» складався з ділянок регулярного типу, які розміщувалися біля палацу та архітектурних споруд (8,5 га), паркового типу – центральна і східна частина парку (20 га), лучного ландшафту – Великої та Малої галявин (15 га), садового – Південний, Російський сади, сад «Мур» (20 га) та альпійського (1,5 га).

Основну площу старовинного парку, близько 130 га, займала вікова діброва (лісовий тип ландшафту), територію якої господарі використовували для прогулянок на каретах, верхової їзди на конях і як мисливські угіддя. На цій території був розташований і звіринець, який славився розкішним фазанарієм.

Рис. 1. Типи ландшафтів старовинного парку «Олександрія» (1858 р.)

Наступним за часом джерелом для аналізу ландшафтів парку «Олександрія» є експлікація до плану парку, датована 1946 р. [8]. Як видно з рис. 2, до середини ХХ ст. ландшафти парку суттєво змінилися. В західній частині на території вікової діброви з'явилися великі ділянки вирубаних дерев, значно розширилася територія під розсадниками та городами. Велику галявину, композиційний центр парку, перетнуло безліч доріг і доріжок. Біля р. Рось, на леваді, з'явилися штучно влаштовані риборозвідні стави та копанки. В західній частині було побудовано багато господарських і житлових приміщень.

Фактично, на цей період було повністю втрачено ділянки з регулярним плануванням, зруйновано архітектурні споруди, а лучний тип ландшафту (Велика та Мала галявини) значно пошкоджено.

Дослідження ландшафтів дендропарку «Олександрія» провів також у 1958 р. І. Г. Дерій за власною методикою [3; 4]. Автор виділив 13 ландшафтних ділянок парку (рис. 3). За оцінкою І. Г. Дерія, станом на 1958 р. вікова природна діброва вже не була основним компонентом деревної рослинності.

При створенні садово-паркових ландшафтів «Олександрії» від початку в частину території природної діброви були введені екзоти, про що свідчать архівні матеріали та залишки відмерлих дерев: ялини, модрини, сосни, а також висаджені пізніше дерева – *Robinia pseudoacacia*, *Celtis occidentalis* L., *Taxus baccata* L. та інші. В підліску цієї окультуреної діброви росли: *Acer campestre* L., *Viburnum lentago* L., *Euonymus europea* L., *E. verrucosa* Scop., а також екзоти:

Zanthoxylum americanum Mill., *Ribes alpinum* L., *Lonicera caprifolium* L.,
Philadelphus coronarius L., *Berberis vulgaris* L.

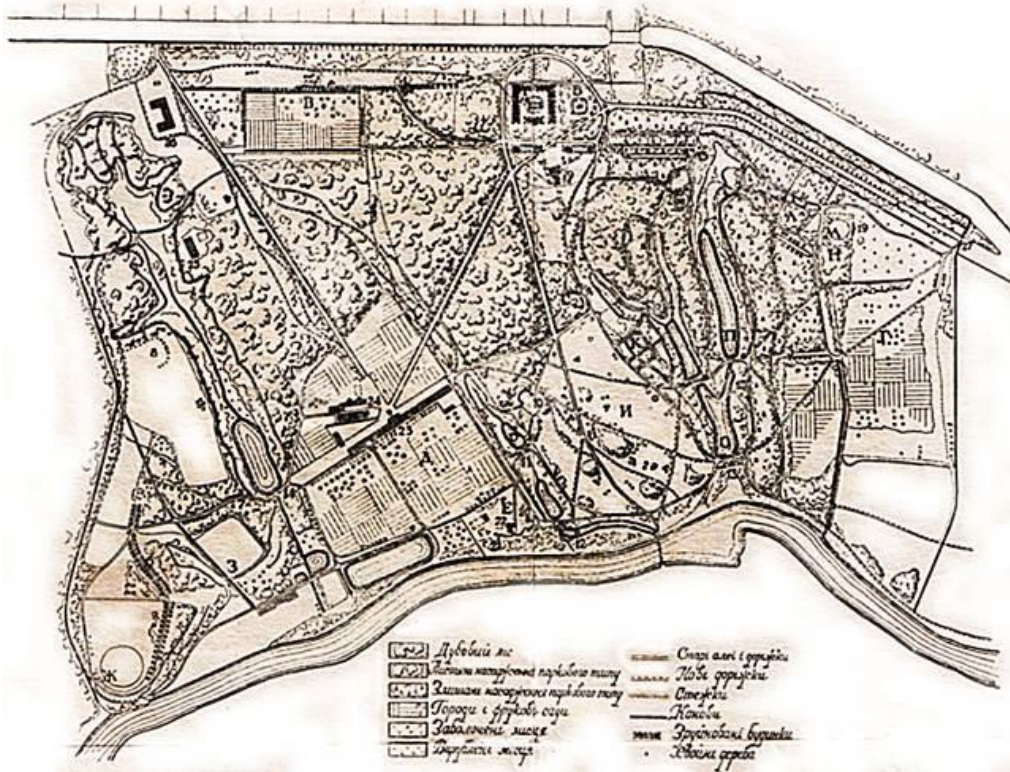

Рис. 2. Ландшафти «Олександрії» (1946 р.)

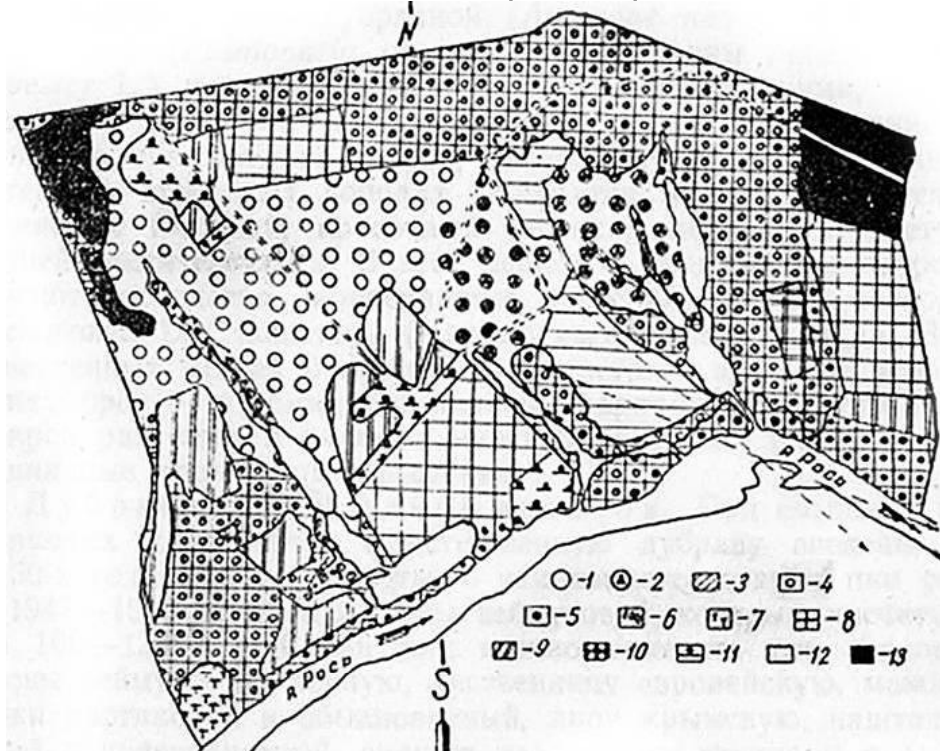

Рис. 3. Схематична карта дендропарку «Олександрія» за І. Г. Дерієм (1958 р.): 1 – природна вікова діброва; 2 – діброва з підсадкою екзотів; 3 – галявини з групами та солітерами екзотів; 4 – паркові насадження (без дуба); 5 – днища балок, береги ставків та р. Рось; 6 – заболочені місця; 7 – ділянка степової рослинності (Палієва гора); 8 – старі сади; 9 – орні землі; 10 – розсадник; 11 – садиба; 12 – ставки та р. Рось; 13 – вирубка.

Береги ставків на ділянках діброви з підсадкою екзотів густо заросли *Rhus toxicodendron* L. та *Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch. Найбільш характерними видами трав'янистої рослинності на ділянках окультуреної діброви були: *Milium effusum* L., *Dactylis glomerata* L., *Mercurialis perennis* L., *Anthriscus silvestris* (L.) Hoffm., *Asarum europaeum* L., *Pulmonaria obscura* Dumort., *Carex sylvatica* Huds.

Галявини в середині ХХ ст. займали в дендропарку близько 30 % від усієї території і відігравали значну роль у ландшафтній структурі парку. І. Г. Дерій виділяє сім основних галявин: Велику, Малу, Східну, Сонячну, Прибережну, Нагірну та Горіхову. На галявинах, на фоні різнотрав'я, розміщені групами вікові дерева: *Pinus sylvestris* L. та *Betula pendula* Roth. Поодинокі, або в кількості декількох екземплярів, представлені *Larix sibirica* Ledeb. та *L. decidua* Mill., *Picea abies* (L.) Karst., *Pinus strobus* L., *Aesculus hippocastanum*, *Quercus rubra* L., *Liriodendron tulipifera* L., *Gleditsia triacanthos* L., *Cercidiphyllum japonicum* Sieb. et Zucc. та *Catalpa speciosa* Ward.

Із деревних та кущових порід у вологих та сирих місцевостях переважали: *Salix fragilis* L. і *S. caprea* L., *Alnus glutinosa* Gartn., *Populus nigra* L., *Sambucus nigra*.

На ділянці степу «Палієва» гора на її вершині росте могутній 300-річний *Quercus robur*, а на її південному схилі *Cerasus fruticosa* (Pall.) G. Woron, *Chamaecytisus austriacus* (L.) Link. Тут ростуть понад 80 видів трав'янистих рослин, серед яких 4 види (*Adonis vernalis* L., *Pulsatilla pratensis* L., *Pulsatilla vulgaris* Mill., *Stipa capillata* L.) занесені до Червоної книги України [10].

Аналіз даних І. Г. Дерія показав, що на той час у східній та західній частині парку з'явилися великі за площею ділянки вирубок. Площа вікової діброви різко зменшилася, натомість збільшилася територія господарського призначення. Одночасно з'явився новий тип насаджень – змішані паркові насадження без дуба. Вони утворилися на місцях неконтрольованої вирубки вікових дерев дуба і значно погіршили декоративний стан паркової території. У той час парк мав назву дендрологічного заповідника і на його території заборонялося проведення будь-яких ландшафтних або навіть своєчасних рубок догляду.

Дослідженнями, що їх ми провели наприкінці ХХ і на початку ХХІ ст., було зафіксовано сучасний стан ландшафтів дендропарку «Олександрія» [5; 6]. Було встановлено, що основним типом сучасного ландшафту, як і раніше, є лісовий, однак якщо в історичному минулому він був представлений переважно *Quercus robur*, то в наш час більшу частину цієї території займають самосійні види деревних листяних порід (рис. 4).

Відсоткове співвідношення основних видів паркотвірних порід, залежно від кількості рослин одного виду, подано на рис. 5. Як бачимо, чотири види (*Acer platanoides*, *Fraxinus excelsior*, *Quercus robur*, *Acer campestre*) домінують – 74 % від кількості аборигенних видів деревної фітобіоти.

Проведеними дослідженнями встановлено, що сучасний видовий склад природної деревної рослинності парку порівняно невеликий – 52 види дерев і кущів. Перед колективом дендропарку стоїть невідкладне завдання значно розширити природне видове різноманіття дендрофлори парку, враховуючи той факт, що в Київській області ростуть близько 100 природних видів і форм деревної рослинності [9].

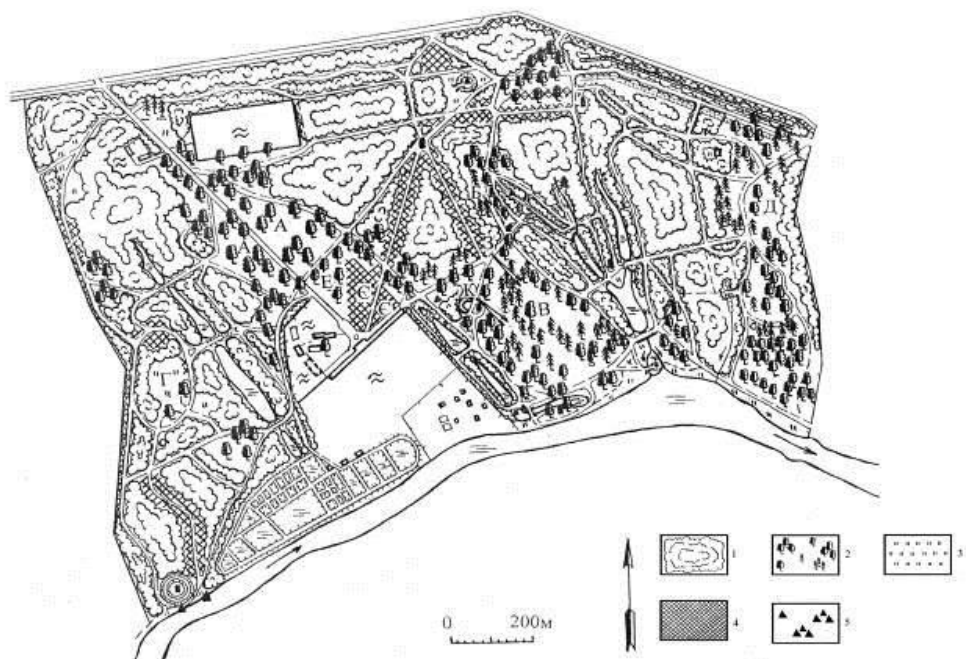

Рис. 4. Сучасний ландшафтний план території Державного дендрологічного парку «Олександрія» НАН України. Типи садово-паркових ландшафтів: 1 – лісовий; 2 – парковий; 3 – лучний; 4 – регулярний і його елементи; 5 – альпійський

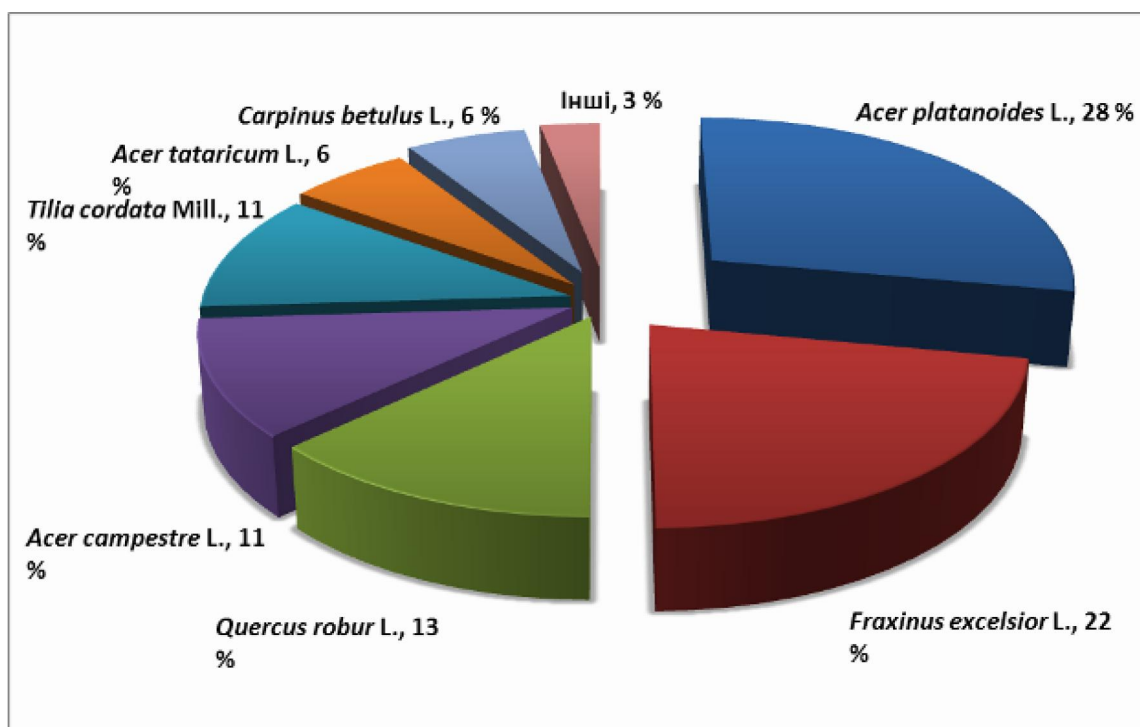

Рис. 5. Деревні аборигенні види рослин у паркових угрупованнях дендропарку «Олександрія» НАН України

Отже, сучасні насадження з парковим типом ландшафту займають 42 га. Це території Великої, Малої, Горіхової, Східної, Сонячної, Нагірної та Прибережної галявин, трав'янистої вікової діброви та деякі незначні за площею ділянки в інших частинах парку. Композиції створено за участю

рослин, архітектурних споруд і водних улаштувань; це чудовий парковий ансамбль, який є одним із найкращих не тільки в Україні, а й у Європі [1; 2].

Крім лісового та паркового, на території «Олександрії» визначено також регулярний – 5,0 га, лучний – 25,0 га, садовий – 11,0 та альпійський – 0,5 га типи ландшафтів.

Зменшення лісового типу ландшафту відбулося за рахунок створення ділянок діброви з парковим типом ландшафту (5,5 га), галявин у західній частині парку (4,5 га) та науково-колекційних ділянок із регулярним типом планування (3 га). Садовий тип ландшафту зменшився за рахунок створення нових галявин і декоративних композицій у східній частині парку (9 га). Лісовий тип ландшафту, який залишається основним, сумарно зменшився несуттєво – на 14,5 га (з 130 до 116,5). Однак ми зафіксували значні зміни в складі його рослинних угруповань. Встановлено, що основна порода – *Quercus robur* – активно заміщується похідними насадженнями *Acer platanooides* та *Fraxinus excelsior*. Площа вікової діброви впродовж ХХ ст. зменшилася з 130 до 44,6 га.

На сучасному етапі розвитку дендропарку головним завданням є збереження вікової діброви, оптимізація стихійно утворених насаджень із листяних деревних порід та заміна їх на головну паркотвірну породу – *Quercus robur*, своєчасний і якісний догляд за територіями паркового, лучного, регулярного й альпійського типів ландшафту.

Список використаних джерел

1. Галкин С. И. Интродукция древесных растений в дендропарке «Александрия» / С. И. Галкин, Л. П. Мордатенко, А. И. Дука // Материалы междунар. конф., посвящен. 90-летию со дня рождения чл.-кор. РАН П. И. Лапина «Проблемы дендрологии на рубеже ХХ века». – М., 1999. – С. 37–42.
2. Галкін С. І. Аналіз флори та культивування рідкісних рослин в дендропарку «Олександрія» НАНУ / С. І. Галкін, Г. В. Кляшторна // Материалы междунар. науч. конф. «Охрана редких видов растений: проблемы и перспективы». – Харьков, 2004. – С. 36–40.
3. Дерий И. Г. Дендрологический парк «Александрия» / И. Г. Дерий // Бюллетень ГБС. – 1958. – Вып. 30. – С. 10–16.
4. Дерий И. Г. Дендрофлора парка «Александрия» ботанического сада АН УССР / И. Г. Дерий // Акклиматизация растений. – К. : Изд-во АН УССР, 1958. – С. 110–132.
5. Клименко Ю. О. Історія та сучасний стан деяких магнатських резиденцій XVIII – XIX ст. в Лісостепу України / Ю. О. Клименко // Інтродукція рослин. – 2000. – № 2. – С. 22–33.
6. Клименко Ю. О. Дендропарк «Олександрія» : характеристика старої та нової територій / Ю. О. Клименко, Л. П. Мордатенко // Інтродукція рослин. – 2001. – № 3–4. – С. 124–138.
7. Рубцов Л. И. Садово-парковый ландшафт / Л. И. Рубцов. – К. : Изд-во АН УССР, 1956. – 211 с.
8. Салатич А. К. Парк Олександрія / А. К. Салатич ; [за заг. ред. О. Л. Липи]. – К. : Вид-во Академії архітектури УРСР, 1949. – 105 с.
9. Собко В. Г. Визначник рослин Київської області / В. Г. Собко. – К., 2009. – 374 с.
10. Червона книга України. Рослинний світ. – К. : Глобалконсалтинг, 2009. – 900 с.

11. Черепанов С. К. Сосудистые растения России и сопредельных государств (в пределах бывшего СССР) / С. К. Черепанов. – СПб. : Мир и семья, 1995. – 990 с.
12. Mosyakin S. L. Vascular plants of Ukraine: A nomenclatural checklist / S. L. Mosyakin, M. M. Fedoronchuk. – Kiev, 1999. – 346 p.

References

1. Galkin, S. I., Mordatenko, L. P., Duka, A. I. (1999). Introduktsiya drevesnykh rasteniy v dendroparke “Aleksandriya” [The introduction of woody plants in the “Alexandria” dendrological park]. *Materialy mezhdunar. konf., posvyaschen. 90-letyuu so dnya rozhdenyya chl.-kor. RAN P.Y. Lapyna “Problemy dendrolohyi na rubezhe XX veka”* [Materials Intern. conf., is dedicated. 90-th anniversary of Corresponding Member. RAS P. Lapina “The problems of dendrology at the turn of the twentieth century”], Moscow, 37–42.
2. Galkin, S. I., Klyashtorna, G. V. (2004). Analiz flory ta kultyvuvannia ridkisykh roslyn v dendroparku “Oleksandriia” NANU [The analysis of Flora and cultivation of rare plants in the “Alexandria” dendrological park of NASU]. *Materyaly mezhdunar. nauch. konf. “Okhrana redkykh vydiv rastenyy: problemy y perspektyvy”* [Materials of Internat. scientific. Conf. “The rare plants species protection, problems and prospects”]. Khar’kov, 36–40.
3. Deryy, Y. H. (1958). Dendrolohycheskyy park “Aleksandryya” [Dendrological park “Alexandria”]. *Newsletter HBS*, 30, 10–16.
4. Deryy, Y. H. (1958). Dendroflora parka “Aleksandryya” botanycheskoho sada AN USSR [Dendroflora park “Alexandria” of botanical garden AN USSR]. *Akklymatyzatsyya rastenyy* [The acclimatization of plants]. Kiev: Publishing house AN USSR, 110–132.
5. Klymenko, Yu. O. (2000). Istoriia ta suchasnyi stan deiakyykh mahnatskykh rezydentsii XVIII – XIX st. v Lisostepu Ukrainy [The history and current status of some magnate residences XVIII–XIX centuries in the Forest Steppe of Ukraine]. *Plant introduction*, 2, 22–33.
6. Klymenko, Yu. O., Mordatenko, L. P. (2001). Dendropark “Oleksandriia”: kharakterystyka staroi ta novoi terytorii [The history and current status of some magnate residences XVIII–XIX centuries in the Forest Steppe of Ukraine]. *Plant introduction*, 3–4, 124–138.
7. Rubcov, L. I. (1956). Sadovo-parkovyj landshaft [The garden-park landscape]. Kiev: Publishing house AN USSR, 211.
8. Salatysh, A. K. (1949). Park Oleksandriia [Park Alexandriya]. Kiev: Publishing house in the USSR Academy of Architecture, 105.
9. Sobko, V. G. (2009). *Viznachnik roslyn Kiyvskoyi oblasti* [Determinant plants Kiev region]. Kyiv, 374.
10. Chervona knyha Ukrainy. Roslynnyi svit (2009). [Red data book of Ukraine. Vegetable Kingdom (2009)]. Kyiv: Globalconsulting, 900.
11. Cherepanov, S. K. (1995). Sosudistye rasteniya Rossii i sopredel’nykh gosudarstv (v predelah byvshego SSSR) [The vascular plants of Russia and adjacent states (the former USSR)]. St. Petersburg: Mir i sem’ya, 990.
12. Mosyakin, S. L., Fedoronchuk, M. M. (1999). Vascular plants of Ukraine: A nomenclatural checklist. Kiev, 346.

ПРОБЛЕМЫ СОХРАНЕНИЯ ИСТОРИЧЕСКИХ ЛАНДШАФТОВ ДЕНДРОПАРКА «АЛЕКСАНДРИЯ» НАН УКРАИНЫ

С. И. Галкин, Н. М. Дойко

Аннотация. Важная задача по сохранению и возобновлению фиторазнообразия в Украине, восстановления и реконструкции исторических ландшафтов возложена на дендрологические парки и парки-памятники садово-паркового искусства. В последние десятилетия зафиксировано значительное уменьшение фиторазнообразия многих старинных парков, ухудшение состояния исторических ландшафтов вследствие отсутствия надлежащего ухода и усиление антропогенного воздействия. Задачей наших исследований было изучение формирования и оценка современного состояния ландшафтов старинного парка «Александрия» с целью их сохранения. В работе приведены результаты исследований ландшафтов дендропарка «Александрия» НАН Украины по методике, разработанной Л. И. Рубцовым (1977). Проанализирована динамика их изменений в течение XIX и XX веков. Установлено, что главным типом современного ландшафта дендропарка по-прежнему остается лесной, но представлен он не главной породой *Quercus robur* L., а самосевными видами древесных лиственных пород. Исследованы состав аборигенных ландшафтообразующих древесных видов, динамика произошедших изменений видового состава и тенденции антропогенной трансформации природной фитобиоты в начале XXI в. На современном этапе развития дендропарка главной задачей является сохранение вековой дубравы путем оптимизации стихийно образованных насаждений из лиственных древесных пород, своевременного и качественного ухода за территориями паркового, лугового, регулярного и альпийского типов ландшафта.

Ключевые слова: дендропарк, типы садово-парковых ландшафтов, фиторазнообразие, древесная растительность, видовой состав.

THE PROBLEM OF PRESERVATION OF HISTORICAL LANDSCAPES OF THE «OLEKSANDRIA» STATE DENDROLOGICAL PARK OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE

S. Galkin, N. Doiko

Abstract. An important task of conservation and reproduction of phytodiversity in Ukraine, restoration and reconstruction of historic landscapes assigned to dendrological parks and park monuments of landscape architecture. In the last decades recorded a significant decrease in phytodiversity of many old parks, historical landscape degradation due to the absence of proper care and enhancing of human impact. The purpose of our research was to study the forming and assessment of the current state of landscapes of the old "Olexandria" park in order to preserve them. In this work are the results of researches of the landscape of the "Olexandria" park of the NAS of Ukraine on the methodology developed by L. Rubtsov (1977). The dynamics of changes which were during the nineteenth and twentieth centuries was analyzed. It was identified that the main type of modern landscape of park, still remains forest, but it does not presented as major species *Quercus robur* L., but it is as separate species of deciduous trees. Also it was researched the composition of aboriginal tree species which form the landscape,

the changes of species composition, and the tendencies of anthropogenic transformation of natural phytobiota of the beginning of XXI century. At the present stage of the park development, the main task is to preserve the secular oak trees, through the optimization of spontaneously formed planting of deciduous trees, timely and qualitative care for the territories of park, of meadow, of regular and of alpine landscape types.

Keywords: dendrological park, types of gardening-park landscapes, phyto diversity, species composition, woody vegetation.

УДК 58.006:502.75(477-25)

ТРАВ'ЯНИСТІ РОСЛИНИ В КОЛЕКЦІЇ СИРЕЦЬКОГО ДЕНДРОЛОГІЧНОГО ПАРКУ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В ОЗЕЛЕНЕННІ

С. А. ГЛУХОВА, директор

О. І. ШИНДЕР, кандидат біологічних наук

С. М. МИХАЙЛИК, кандидат сільськогосподарських наук

Сирецький дендрологічний парк (м. Київ)

E-mail: syrets.dendropark@gmail.com

Анотація. У Сирецькому дендрологічному парку загальнодержавного значення проводять цілеспрямовану роботу з інтродукції декоративних трав'янистих рослин і їх залучення в озелененні парку. У статті подано результати інвентаризації колекційного фонду гербофлори і підбору інтродуцентів за принципами використання в озелененні. На сьогодні у колекції налічується 215 місцевих і 625 інтродукованих трав'янистих і напівкущикових видів і гібридів, а також їхні культивари.

З метою поліпшення травостою паркових насаджень виділено групу декоративно-паркових рослин, котрі представлені невибагливими видами, що органічно доповнюють парковий ценоз. Серед інтродукованих таксонів декоративне значення мають 581 вид і гібрид. Їх розділено на групи за принципами використання: ґрунтопокривні багаторічники (100 видів), класичні багаторічники (307 видів), літники (73 види), рослини для альпінаріїв (136 видів) та водних квітників (22 види). Представлено різноманіття колекції за термінами цвітіння і толерантним ставленням до затінення, що дає змогу створювати композиції з неперервним цвітінням упродовж усього сезону. У колекції багато рідкісних рослин, використання яких в озелененні є важливим напрямом у сфері охорони біорізноманіття. Загалом, сучасний асортимент інтродукованих таксонів і культиварів у колекції Сирецького дендропарку дає змогу створювати гармонійні декоративні композиції практично будь-якого спрямування.

Ключові слова: Сирецький дендрологічний парк, декоративні трав'янисті рослини.

Актуальність. Сирецький дендрологічний парк загальнодержавного значення площею 7,5 га розташований у північно-західній частині м. Києва. Його заклав у 1949 р. М. О. Птіцин на основі наявної дендрогрупи, що нині